

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

448

Vragen van het lid **Becker** (VVD) aan de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Minister van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Islamisering van het Westen: Turkse religieuze autoriteit roept op tot een wereldwijde jihad»* (ingezonden 10 september 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Nobel** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 24 november 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 206.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Islamisering van het Westen: Turkse religieuze autoriteit roept op tot een wereldwijde jihad»?¹

Antwoord 1

Ja, hier ben ik mee bekend.

Vraag 2, 3 en 4

Bent u op de hoogte van de oproep die Diyanet heeft gedaan om een wereldwijde jihad voor elkaar te krijgen met alle mogelijke middelen? Zo ja, hoe ziet u deze oproep?

Bent u al in gesprek getreden of bent u bereid dit te doen, met de moskeeën die in Nederland gelieerd zijn aan Diyanet en aan Islamitische Stichting Nederland (ISN) om hen te vragen of zij zich distantiëren van de oproep van Diyanet zoals ook in Duitsland is gebeurd?

Welke gevolgen ziet u indien ISN zich niet distantieert van deze extremistische oproepen?

Antwoord 2, 3 en 4

Ik ben bekend met passages uit de slotverklaring die gepubliceerd is na de in Istanbul gehouden conferentie over Gaza, waarin wordt opgeroepen tot brede mobilisatie van de moslimgemeenschap en waarin wordt opgeroepen tot inzet van alle vormen van jihad ten behoeve van de Palestijnse zaak.

Het kabinet verwierpt elke vorm van (oproepen tot) geweld en vindt uitspraken, zoals gedaan in deze passage, dan ook zeer zorgelijk en verwerpelijk.

¹ NPO Radio 1, 5 september 2025, «Islamisering van het Westen: «Turkse religieuze autoriteit roept op tot een wereldwijde jihad»», www.nporadio1.nl/nieuws/opinie-commentaar/f46e4aca-724b-479c-9d4c-e5af9452ba38/islamisering-van-het-westen-turkse-religieuze-autoriteit-roept-op-tot-een-wereldwijde-jihad

Deze zorgen heeft de Staatssecretaris Participatie en Integratie op 10 september jl. via telefonisch contact besproken met de Islamitische Stichting Nederland (ISN). Deze organisatie heeft de Staatssecretaris ervan verzekerd dat zij alle oproepen tot geweld en extremisme verwerpen, en zich distantiëren van deze extremistische oproepen, zoals de oproep in Duitsland. De organisaties en partners waarmee het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid in gesprek gaat onderschrijven een open en vrije samenleving en de doelstellingen van de Actieagenda Integratie en Open en Vrije Samenleving.²

Vraag 5

Deelt u de mening dat overheidssteun (subsidies of inspraak in overlegorganen) niet kunnen blijven voortbestaan als organisaties zich niet distantiëren van zulke extremistische oproepen?

Antwoord 5

Voor organisaties of personen die oproepen tot geweld is in Nederland geen plek. Het kabinet doet er dan ook alles aan om op te treden tegen dergelijke organisaties en/of sprekers. Bijvoorbeeld door extremistische sprekers uit het buitenland te weren. Wanneer organisaties een bedreiging vormen voor onze democratische rechtsorde, bijvoorbeeld omdat zij extremisme en terrorisme bevorderen, wil het kabinet in een zo vroeg mogelijk stadium hiertegen op kunnen treden. Hierover is uw Kamer op 15 mei 2025 geïnformeerd. Op dit moment loopt op dit punt een nader onderzoek. Over de voortgang zal de Minister van Justitie en Veiligheid uw Kamer voor het einde van dit jaar informeren.

Organisaties die in strijd handelen met de wet of algemeen maatschappelijk aanvaarde waarden, zoals discriminerend handelen of het uiten van extremistische en haat zaaiende oproepen, horen onder geen beding overheidssteun te ontvangen. Zoals eerder aan de Kamer is gecommuniceerd gaat het kabinet alleen in gesprek en in samenwerking met partners en organisaties die een open en vrije samenleving en de doelstellingen van de actieagenda ondersteunen. Indien geconstateerd wordt dat organisaties in strijd handelen met de wet, is het mogelijk de subsidie alsnog in te trekken of de opdracht voortijdig te beëindigen. De regelgeving van verschillende ministeries biedt hiervoor een grondslag.

Vraag 6

Hoe ziet u de analyse van prof. dr. Ruud Koopmans dat islamitische radicalisering sinds de Iraanse Revolutie in 1979 terrein wint onder andere ook in West-Europa?

Antwoord 6

In Nederland is geen enkele ruimte voor extremisme en terrorisme. Radicalisering is de opmaat naar deze extremen en sinds jaar en dag is de inzet van dit kabinet erop gericht om deze tegen te gaan. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) is zich bewust van de dreiging van islamitische radicalisering en heeft oog voor de ontwikkelingen hierbinnen. Hier wordt twee keer per jaar aandacht aan besteed in het Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland (DTN). In het meest recente DTN van juni 2025 is het dreigingsniveau opnieuw vastgesteld op niveau vier (substantieel), daarmee is het dreigingsniveau sinds de verhoging van drie naar vier in december 2023 onveranderd gebleven. Van de diverse vormen van extremisme en terrorisme wordt het gewelddadig jihadisme, wat voort kan komen uit islamitische radicalisering, als grootste dreiging gezien. De jihadistische dreiging in Nederland is in de meest recente DTN's omschreven als substantieel en daarmee ongewijzigd.

Vraag 7

Op welke manier werkt u samen met gemeenten, veiligheidsdiensten en moskeeën om radicalisering en verspreiding van extremisme tegen te gaan?

² Brief Voortgang Actieagenda Integratie en Open en Vrije Samenleving

Antwoord 7

Het kabinet werkt samen met alle betrokken partners om radicalisering en verspreiding van extremisme tegen te gaan. In de aanpak van extremisme hebben velen een rol; de (lokale) overheid, zorg- en veiligheidspartners, de politiek, en op onderdelen ook andere partijen in de samenleving zoals het maatschappelijk middenveld, het bedrijfsleven, verenigingen, religieuze instellingen, scholen en buurtwerk. Zij hebben zij allemaal een rol in het met elkaar in stand houden van de open en vrije samenleving, waarin extremistische denkbeelden geen voet aan de grond krijgen. Deze aanpak is vastgelegd in de «Nationale Extremismestrategie» en deze is vorig jaar door de Ministers van Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan uw Kamer toegezonden. Belangrijk onderdeel van de strategie is de lokale aanpak, waarin brede en persoonsgerichte preventie samenkomt en lokale zorg- en veiligheidspartners zo tijdig mogelijk radicalisering signaleren en hierop (preventief) interveniëren.

Vraag 8

Hoe wordt er vanuit de overheid gemonitord of oproepen van buitenlandse (religieuze) autoriteiten tot haat of geweld leiden in de Nederlandse samenleving?

Antwoord 8

Ik acht het onacceptabel als buitenlandse (religieuze) autoriteiten oproepen doen die in de Nederlandse samenleving leiden tot haat of geweld. De AIVD verricht, op basis van de Wet op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (Wiv) 2017, onderzoek met betrekking tot organisaties en personen die door de doelen die zij nastreven, dan wel door hun activiteiten, aanleiding geven tot het ernstige vermoeden dat zij een gevaar vormen voor het voortbestaan van de democratische rechtsorde, dan wel voor de nationale veiligheid of voor andere gewichtige belangen van de staat. De Ministeries van SZW en Justitie en Veiligheid hebben geen (juridische) taak of grondslag om zelfstandig uitspraken van buitenlandse (religieuze) autoriteiten te monitoren of te volgen.

Het kabinet hanteert een Rijksbrede en landenneutrale aanpak in het tegengaan van statelijke inmenging, waarin nauw wordt samengewerkt met relevante partners om tijdig in te kunnen grijpen bij ongewenste ontwikkelingen – zoals het oproepen tot haat of geweld van buitenlandse autoriteiten. Indien het kabinet zulke problematische signalen constateert, worden maatregelen genomen die passen binnen het Rijksbrede beleid tegen statelijke inmenging (o.a. het aanspreken van de desbetreffende autoriteiten).

Vraag 9

Bent u bereid de Kamer snel de uitkomsten te doen toekomen van het onderzoek naar mogelijkheden voor een slim verbod op buitenlandse financiering van religieuze instellingen, waarbij instellingen voor een groot deel afhankelijk zijn van de financiering vanuit onvrije regimes zoals Turkije?

Antwoord 9

Ja, de Minister van Justitie en Veiligheid zal uw Kamer hierover nader informeren.